МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури та мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
факультету культури та мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2024 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»

доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ГРИМ АКТОРА ТЕАТРУ І КІНО»,
що викладається в межах ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Львів — 2024 р.

Назва навчальної дисципліни	Грим актора театру і кіно
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури та мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 026 Сценічне мистецтво.
Викладачі дисципліни	Магденко Катерина Євгенівна, асистент кафедри театрознавства та акторської майстерності
	Email: Magdenko.katia@gmail.com Корпоративна пошта kateryna.magdenko@lnu.edu.ua Тел. 0936688887
Консультації по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/hrym
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Грим актора театру і кіно» є вибірковою дисципліною з спеціальності «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно» для освітньої програми, яка викладається в 5 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік вкінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб мати уявлення про грим у професійній діяльності актора. Тому в курсі представлено як огляд ретроперспективи гримерського мистецтва, так і процесів та інструментів, які потрібні для підготовки і гримування .
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Грим актора театру і кіно» є ознайомлення студентів із технікою гримування і особливостями гриму в акторів, а також із основами композиції гриму. Ціль – навчити студентів на практиці використовувати здобуті знання.
Ключові слова	Грим, образ, маска, амплуа, колір, первинні і вторинні кольори, компліментарні кольори, катакалі, цінь, дань, чоу, комедія дель арте, фарба, текстура, очищення, основа для гриму, тон, розтушовка, м'язи, кольорове коло, світлотінь, лінійний грим, фактурний грим, старе обличчя, молоде обличчя, шрамування, композиція, підготовчий етап гриму, персонаж, образ, наліпки, накладки, альгінат, гіпс, bald cap, латекс аерограф, фарби, бодіарт.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем.

Тривалість дисципліни	Один семестр
Обсяг дисципліни	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : Знати: • теоретичні основи предмету; • анатомічні основи гриму; • сучасні прийоми гримування. Вміти: • використовувати теоретичні прийоми гриму; • застосовувати знання з гриму в практичній і професійній діяльності.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Навички роботи в команді:** використання інтерактивних методів навчання розвиває у здобувачів вміння працювати в групах, спільно досягати цілей і вирішувати колективні завдання. **Навички критичного мислення**: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення.
Теми	**ТЕМА 1.** Грим як один з елементів зовнішнього оформлення образу актора. **ТЕМА 2** Матеріали для гримування. Компонентний склад засобів. **ТЕМА 3** Анатомічні основи гриму. **ТЕМА 4** Технічні прийоми гриму. Основи колористики. **ТЕМА 5** Кардинальна зміна зовнішності. Фактурний грим**.** **ТЕМА 6** Створення образу за допомогою гриму. **ТЕМА 7** Основи використання спецефектів при розробці образу. Пластичний грим. **ТЕМА 8.** Робота з аерографом.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Презентація, лекції, практичні завдання, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство), дискусія.
Необхідне обладнання	Гримерські дзеркала, комп'ютер, проектор, аерограф.
Література для вивчення дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. Основна література: 1. Helen Reynolds. A Fashionable History of: Make-up and Body Decoration Hardback, 2003 2. Herman Buchman. «Film and Television Makeup», 1990

	3. Katie Middleton. Color Theory for the Makeup Artist: Understanding Color and Light for Beauty and Special Effects, 2018 4. Daniel C Townsend «Foundations of Stage Makeup», 2019 5. Gretchen Davis, Mindy Hall. «The Makeup Artist Handbook: Techniques for Film, Television, Photography, and Theatre», 2012 6. Todd Debreceni. «Special Makeup Effects for Stage and Screen: Making and Applying Prosthetics» , 2009 7. Clare Ramsey. «Prosthetic Make-Up Artistry for Film and Television», 2019 **Додаткова література:** • Tom Savini. «Grande Illusions: A Learn-By-Example Guide to the Art and Technique of Special Make-Up Effects», 1983 • Laura Thudium. Stage Makeup: The Actor's Complete Guide to Today's Techniques and Materials, 1999 • A Complete Guide to Special Effects Makeup: Conceptual Creations by Japanese Makeup Artists, 2012 • Richard Corson, James Glavan, Beverly Gore Norcross. Stage Makeup 11th Edition, 2019 **Інтернет ресурси** https://brushstroke.co.uk/technical-makeup-terms/ https://www.britannica.com/art/stagecraft/Theatrical-makeup https://www.bennye.com/essential/theatre/
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні заняття – 40 балів семестрової оцінки. • письмові завдання/ есе – 10 балів семестрової оцінки. • доповідь-презентація – 10 балів семестрової оцінки. • самостійна робота студентів – 10 балів семестрової оцінки. • Підсумкове тестування – 30 балів семестрової оцінки. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, дослідницькі роботи). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання.

	Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Максимальна кількість балів**
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	
8 занять (5*8) = 40 балів (максимально)	**5 балів**
студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко і всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішують усі завдання.	5
студенти достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладені деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішують більшість завдань.	4
студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішують половину завдань.	3
студенти не в повному обсязі володіють навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладають його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішують меншість завдань.	2
студенти частково володіють навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей,	1

допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішують окремі завдання.	
2. Самостійна робота студентів	
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (наприклад тестуванні), до самостійної роботи здобувачів відноситься їхнє відвідування наукових конференцій чи публічних подій, лекцій, воркшопів, пов'язаних із темами дисципліни.	10
3. Письмове есе	
Робота виконана з поясненнями та висновками, чіткою аргументацією гіпотез чи припущень, коректна щодо викладених фактів, написана грамотно та має чітку структуру відповідно до обраного жанру, коректне посилання на джерела та грамотно оформлено бібліографічний опис джерел та літератури.	10
4. Доповідь-презентація завдання	
Робота усно захищена на практичному занятті, виконана без порушень термінів. Презентація роботи має чітку структуру та аргументації гіпотез, без фактологічних помилок, з коректним посиланням на джерела.	10
5. Модульний контроль / тести	
Тестове завдання вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється 3 бали *(максимально 10 × 3 = 30 балів).*	30
3. Індивідуальна робота студентів Здобувачі вищої освіти можуть отримати **додаткові бали** за індивідуальні завдання: написання статей, підготовку доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.	

Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Навчання іноземною мовою	У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали та джерела англійською мовою.
Позааудиторні	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни

заняття	участь в конкурсах, форумах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті
1 тиждень	Історія гримерського мистецтва. Грим як один з елементів зовнішнього оформлення образу актора	Лекція (2 год)	Helen Reynolds. A Fashionable History of: Make-up and Body Decoration Hardback, 2003 Gretchen Davis, Mindy Hall. «The Makeup Artist Handbook: Techniques for Film, Television, Photography, and Theatre», 2012 https://www.britannica.com/art/stagecraft/Theatrical-makeup
2 тиждень	Значення гриму в різних театрах.	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
3 тиждень	Матеріали для гримування	Лекція (2 год)	Laura Thudium. Stage Makeup: The Actor's Complete Guide to Today's Techniques and Materials, 1999 https://www.bennye.com/essential/theatre/
4 тиждень	Особливості роботи з різними видами матеріалів та текстур	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	

5 тиждень	Анатомічні основи гриму	Лекція (2 год)	Clare Ramsey. «Prosthetic Make-Up Artistry for Film and Television» 2019 Daniel C Townsend «Foundations of Stage Makeup». 2019
6 тиждень	Підготовка до практичних вправ. Вправи по гримуванню	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
7 тиждень	Технічні прийоми гриму. Основи колористики	Лекція (2 год)	Katie Middleton. Color Theory for the Makeup Artist: Understanding Color and Light for Beauty and Special Effects, 2018 https://brushstroke.co.uk/technical-makeup-terms/
8 тиждень	Прийоми гримування окремих частин обличчя	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
9 тиждень	Основні прийоми художнього та пластичного гриму	Лекція (2 год)	Herman Buchman. «Film and Television Makeup», 1990 Daniel C Townsend «Foundations of Stage Makeup». 2019
10 тиждень	Відпрацювання техніки створення базового гриму за допомогою художніх методів гримування	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
11 тиждень	Створення образу за допомогою гриму	Лекція (2 год)	Gretchen Davis, Mindy Hall. «The Makeup Artist Handbook: Techniques for Film, Television, Photography, and Theatre», 2012

			Laura Thudium. Stage Makeup: The Actor's Complete Guide to Today's Techniques and Materials, 1999
12 тиждень	Практичні вправи зі створення образу персонажа за допомогою гриму.	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
13 тиждень	Основи використання спецефектів при розробці образу. Пластичний грим	Лекція (2 год)	Richard Corson, James Glavan, Beverly Gore Norcross. Stage Makeup 11th Edition, 2019 Todd Debreceni. «Special Makeup Effects for Stage and Screen: Making and Applying Prosthetics» , 2009
14 тиждень	Створення накладок з латексу, їх практичне використання. Практична робота зі штучною кров'ю.	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	
15 тиждень	Кардинальна зміна образу завдяки комплексу художніх та пластичних методів гримування	Лекція (2 год)	Laura Thudium. Stage Makeup: The Actor's Complete Guide to Today's Techniques and Materials, 1999 Gretchen Davis, Mindy Hall. «The Makeup Artist Handbook: Techniques for Film, Television, Photography, and Theatre», 2012
16 тиждень	Практичні вправи зі створення повноцінного персонажа завдяки вивченим методам гримування	Практичне заняття (2 год) Самостійна робота (11 год)	

Всього		Лекції - 16 год. Практична заняття - 16 год. Самостійна робота - 88 год.	